

Palatal Continuants in Nakhon Sri Thammarat Dialect

Jarewat Jaroenrup¹, Apapan Wannachot² and Chailert Kitprasert³

¹Graduate (Thai),

Email : bee_e2003@yahoo.com

²M.S. in Ed. (Applied Linguistics), Assistant Professor,

Department of Thai,

³M.A. (SEA Linguistics), Lecturer,

Department of Western Languages,

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University

Abstract

This research aimed to study the phonetic features, distribution, and patterns of merger of initial palatal continuants in Nakhon Sri Thammarat dialect. The development of these palatal continuants was investigated in relation to Proto-Tai palatal initial consonants. The data were elicited from 26 informants representing 26 sub-areas in Nakhon Sri Thammarat province. Nakhon Sri Thammarat dialect had two palatal continuant phonemes: /j/ - a palatal approximant, found in all 26 areas and co-occurring with seven tones; and /ɲ/ - a palatal nasal, found only in 22 areas and co-occurring with five tones. In some cases initial /ɲ/ occurred in free variation with /j/. Nakhon Sri Thammarat palatal continuants developed from four Proto-Tai phonemes: *hɲ, *ʔj, *j and *ɲ, represented by the graphemes หญ อช ย and ญ, respectively. Three patterns of merger were identified; 1) *ʔj and *j merged together and became /j/ while *hɲ merged with *ɲ and became either /ɲ/ or /j/ or /ɲ/ ~ /j/; 2) *ʔj, *ɲ and *j became the modern /j/ while *hɲ became either /ɲ/ or /j/ or /ɲ/ ~ /j/; 3) the four Proto-phonemes *hɲ, *ʔj, *ɲ and *j became the modern /j/

Keywords: dialect, Nakhon Sri Thammarat dialect, palatal approximants, Proto-Tai

หน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช

จเรวัฒน์ เจริญรูป¹, อาภาพรรณ วรรณโชติ² และชัยเลิศ กิจประเสริฐ³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท (ภาษาไทย),

E-mail: bee_e2003@yahoo.com

²M.S. in Ed. (Applied Linguistics), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

³ศส.ม.(ภาษาศาสตร์อาเซียน), อาจารย์

ภาควิชาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสัทศาสตร์ การกระจายและรูปแบบ การรวมตัวของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษาถิ่นย่อยของภาษานครศรีธรรมราชโดยเชื่อมโยงกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นฐานเพดานแข็งในภาษาไทยดั้งเดิม ในการศึกษาผู้วิจัยแบ่งพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็น 26 เขต และเลือกผู้บอกภาษาเขตละ 1 คน ผลการศึกษาพบหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช 2 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงเปิด /j/ ปรากฏในพื้นที่ทั้ง 26 เขต และปรากฏกับวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ปรากฏในพื้นที่ 22 เขต และปรากฏกับวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ในบางคำหน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิก /ŋ/ จะปรากฏแบบแปรอิสระกับหน่วยเสียง /j/ หน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช พัฒนามาจากเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิม 4 เสียง คือ *hŋ, *ʔj, *j และ *ŋ ซึ่งมีรูปเขียน คือ หญ, อย, ย และ ญ ตามลำดับ ลักษณะการกลายเสียงของเสียงดั้งเดิมจำแนกเป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 *ʔj และ *j > /j/ ส่วน *hŋ, *ŋ > /ŋ/ หรือ /j/ หรือ /ŋ~/ /j/ รูปแบบที่ 2 *ʔj, *ŋ และ *j > /j/ ส่วน *hŋ > /ŋ/ หรือ /j/ หรือ /ŋ~/ /j/ และรูปแบบที่ 3 *hŋ, *ʔj, *ŋ และ *j > /j/

คำสำคัญ: ภาษาถิ่น ภาษาไทยดั้งเดิม ภาษานครศรีธรรมราช หน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็ง

บทนำ

นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาตระกูลไท เชื่อว่า ภาษาไทดั้งเดิมมีวรรณยุกต์ 4 หน่วยเสียง (Li, 1977, 25) วรรณยุกต์ A, B และ C จะเกิดในคำเป็น ส่วน วรรณยุกต์ D เกิดกับคำตาย วรรณยุกต์เช่นที่วานี้เชื่อว่า ดำรงอยู่อย่างน้อยจนกระทั่งหลังจากการประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นใช้เขียนภาษาไทถิ่นตะวันตกเฉียงใต้ (Gedney, 1972, 428) โดยทั่วไปหน่วยคำที่มีวรรณยุกต์ดั้งเดิม A คือหน่วยคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับในระบบการเขียน ในภาษาไทยมาตรฐาน หน่วยคำที่มีวรรณยุกต์ดั้งเดิม B และ C คือ หน่วยคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกและโท (ไม่เอก และไม่โท) กำกับตามลำดับ

ช่วงเวลาหลังจากผู้พูดภาษาตระกูลไทได้กระจัดกระจายแยกย้ายไปตามที่ต่าง ๆ อันเป็นช่วงที่มีการประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นใช้ในหมู่ผู้พูดภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้แล้ว (Gedney, 1972, 428) ภาษาต่าง ๆ ที่มีวรรณยุกต์ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันออกไกลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเสียงครั้งใหญ่ (drastic sound change) เช่น ภาษาต่าง ๆ ในตระกูลไท การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ระบบวรรณยุกต์ดั้งเดิมเกิดการแยกเสียงตามลักษณะทางสัทศาสตร์ของพยัญชนะต้นดั้งเดิม ซึ่ง บราวน์ (Brown, 1975, 33) เรียกว่าการ

แตกตัวครั้งใหญ่ของวรรณยุกต์ (The Great Tone Split) โดยทั่วไปวรรณยุกต์ A, B, C และ D จะแยกเสียงออกเป็นสองเสียงหรือมากกว่า เสียงวรรณยุกต์ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้บางเสียงจะมีการรวมตัวกัน ในแต่ละภาษาลักษณะรูปแบบการแยกเสียงและรวมเสียงของวรรณยุกต์จะแตกต่างกันทำให้เกิดระบบวรรณยุกต์หลากหลายรูปแบบสำหรับวรรณยุกต์ D ในพยางค์ตายนั้นนอกจากจะแยกเสียงตามลักษณะทางสัทศาสตร์ของพยัญชนะต้นดั้งเดิมแล้ว ยังแยกเสียงตามความสั้น-ยาวของสระอีกด้วย

เกิดนี้ย (Gedney, 1972, 434) ได้แบ่งพยัญชนะต้นดั้งเดิมตามสัทลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการแตกตัวและรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็น 4 ประเภท คือ พยัญชนะก้อง (voiced consonants) พยัญชนะกักที่เส้นเสียงหรือนำด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง (glottal stop or preglottalized consonants) พยัญชนะกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม (voiceless unasperated stops) และ พยัญชนะประเภทเสียดแทรก ไม่ก้อง (voiceless friction sounds) ซึ่งหมายรวมถึงเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง (voiceless fricatives) เสียงกัก ไม่ก้อง มีกลุ่มลม (voiceless aspirated stops) และเสียงพยัญชนะ sonorants ที่นำด้วยกลุ่มลม (preaspirated sonorants) ได้แก่ /hm/, /hl/ เป็นต้น แสดงในตาราง ดังนี้

ตาราง 1 พยัญชนะต้นและวรรณยุกต์ดั้งเดิมในภาษาตระกูลไท

พยัญชนะต้นดั้งเดิม	วรรณยุกต์ดั้งเดิม				
	A	B	C	DL	DS
เสียงประเภทเสียดแทรก ไม่ก้อง เช่น *s, *h _ɲ , *ph					
เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม เช่น *p, *t, *k					
เสียงกักที่เส้นเสียง/นำด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง เช่น *ʔ, *ʔb, *ʔj					
เสียงก้อง เช่น *b, *d, *g *ɲ *j					
	พยางค์เป็น			พยางค์ตาย	

ที่มา : ดัดแปลงจากเกิดนี้ย (Gedney, 1972, 434)

การเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นในสมัยต่อๆ มา อาจไม่บังชี้ลักษณะดั้งเดิมของพยัญชนะต้นดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น พยัญชนะก้องในปัจจุบันอาจพัฒนามาจากพยัญชนะไม่ก้อง และพยัญชนะไม่ก้องในปัจจุบันก็อาจพัฒนามาจากพยัญชนะก้อง ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

	ปัจจุบัน	อดีต	
(1)	maː 1 ¹	*hmaː A	หมา
	maː 2	*maː A	มา
(2)	phaː 1	*phaː A	ผา
	phaː 2	*baː A	พา

คำในชุดที่หนึ่งปัจจุบันมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงนาสิกก้องทั้งคู่ แต่นักภาษาศาสตร์เชิงประวัติสามารถสืบสร้างได้ว่าคำที่หมายถึง "หมา" นั้น มีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง *hm ในขณะที่คำกริยา "มา" นั้น มีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง *m ในชุดที่สองก็เช่นกัน คำว่า "ผา" มีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง

*ph ส่วนคำว่า "พา" พัฒนามาจากพยัญชนะต้นดั้งเดิมก้อง *b ในปัจจุบันทั้งสองคำมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้อง มีกลุ่มลม แต่ยังมีรูปเขียนต่างกัน และวรรณยุกต์ต่างกัน ตัวอย่างที่ยกมานี้ชี้ให้เห็นว่าลักษณะทางสัทศาสตร์ของพยัญชนะต้นในภาษาไทยมาตรฐานไม่ได้บอกลักษณะดั้งเดิมของภาษาเสมอไป จึงต้องอาศัยเสียงวรรณยุกต์และปฏิกิริยาทางเสียงพยัญชนะต้นในภาษาตระกูลไทเพื่อสืบสร้างไปสู่เสียงดั้งเดิม และรูปเขียนบางตัวก็ยังช่วยบ่งบอกถึงเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ในหลายกรณีรูปเขียนและเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานไม่ได้เอื้อต่อการสืบสร้างเสียงดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น คำว่า [jaːŋ 2] "ยาง" (นก) กับ [jaːŋ 2] "ยาง"(พารา) คำว่า [jaːŋ 4] "ย่าง" (ปิ้ง) และคำว่า [jaːŋ 4] "ย่าง" (เดิน) นั้นเป็นคำพ้องเสียงและพ้องรูปในภาษาไทยมาตรฐาน ในขณะที่ภาษาไทยถิ่น เช่นภาษานครศรีธรรมราช คำเหล่านี้จะมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าน่าจะพัฒนามาจากพยัญชนะต้นดั้งเดิมต่างกัน

ไทยมาตรฐาน	นครศรีธรรมราช	ความหมาย	พยัญชนะต้นดั้งเดิม
jaːŋ 2	jaːŋ 5	ยาง (นก)	*j
jaːŋ 2	jaːŋ 3	ยาง (พารา)	*ʔ
jaːŋ 4	jaːŋ 6	ย่าง (เดิน)	*j
jaːŋ 4	jaːŋ 4	ย่าง (ปิ้ง)	*ʔ

คำว่า "ยาง" (นก) และคำว่า "ย่าง" (เดิน) นั้น หลี่ (Li, 1977 : 178) สืบสร้างไว้ว่ามีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง *j ส่วนคำว่า "ยาง" (พารา) และคำว่า "ย่าง" (ปิ้ง) นั้นมีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง *ʔ

นอกจากชุดคำดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยในฐานะผู้พูดภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชพบว่าคำหลายคำในภาษานครศรีธรรมราชที่มีพยัญชนะต้นฐานเพดานแข็ง

นั้นมีการแยกเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกันอย่างน่าสนใจ ในขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานสูญเสียความแตกต่างดังกล่าวและบางครั้งก็ไม่ปรากฏคำใช้ และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นอื่นก็จะเห็นรูปแบบการรวมตัว (pattern of consonant merger) ของหน่วยเสียงพยัญชนะที่น่าสนใจ เช่น

ไทยมาตรฐาน	นครศรีธรรมราช	ภูเก็ต ²	ความหมาย
jik 3	jik 4	jik 1	หยิก (กดด้วยเล็บ)
jik 3	jik 2	jik 1	หยิก (ผม)
ไม่มีใช้	jik 7	jik 6	ยิก (ไล่)

¹ วรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐาน ๑. /1/ ต่ำ-ขึ้น ๒./2/ กลางระดับ ๓./3/ ต่ำ-ระดับ ๔./4/ สูง-ตก ๕./5/ สูง-ระดับ

² วรรณยุกต์ 1 = สูง--ระดับ (44) วรรณยุกต์ 6 = ต่ำ--ระดับ (22) -- อาจารย์ชัยเลิศ กิจประเสริฐ ผู้ให้ข้อมูล

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะทาง
สัทศาสตร์ การกระจายและรูปแบบการรวมตัวของ
หน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษา
นครศรีธรรมราช โดยเชื่อมโยงกับหน่วยเสียงพยัญชนะ
ต้นดั้งเดิมที่มีผู้สืบสร้างไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะทางสัทศาสตร์ การกระจาย
และรูปแบบการรวมตัวของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่อง
ฐานเพดานแข็งในภาษาถิ่นย่อยของภาษานครศรีธรรมราช
โดยเชื่อมโยงกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นฐานเพดานแข็ง
ในภาษาไทยดั้งเดิม

ความสำคัญและประโยชน์

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงการกระจายของ
หน่วยเสียงพยัญชนะต้นฐานเพดานแข็งในภาษาถิ่นย่อย
ต่าง ๆ ของภาษานครศรีธรรมราช รวมทั้งพัฒนาการ
ของหน่วยเสียงดังกล่าวจากหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
ดั้งเดิมฐานเพดานแข็ง นอกจากนี้ ผลการวิจัยจะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาภาษาไทยถิ่นและภาษาศาสตร์
เชิงประวัติ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

หน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็ง หมายถึง
หน่วยเสียงต่อเนื่อง [+continuant] ฐานเพดานแข็ง หน่วย
เสียงนาสิก ฐานเพดานแข็ง ก้อง /ŋ/ และหน่วยเสียง
เปิด ฐานเพดานแข็ง ก้อง /j/

โท หมายถึง ตระกูลภาษา หรือภาษาถิ่นต่าง ๆ
ที่ไม่อยู่ในประเทศไทย เช่น ไทขาว ไทดำ วูมิง เป็นต้น
ไทย หมายถึง ภาษาไทย หรือภาษาไทยถิ่น
ที่พูดอยู่ในประเทศไทย เช่น ไทยถิ่นเหนือ ไทยถิ่นใต้
ไทยถิ่นอีสาน เป็นต้น

ภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง ภาษาไทยที่ใช้
เป็นภาษาราชการและในวงการศึกษา

ภาษานครศรีธรรมราช หมายถึง ภาษาถิ่น
ของภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้พูดในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ระบบเสียงภาษานครศรีธรรมราช

จรียา สมณี (2525) ได้ศึกษาระบบเสียง
ภาษาถิ่นย่อยนครศรีธรรมราชครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด
โดยทำการเก็บข้อมูลอำเภอละ 1 จุด รวมทั้งสิ้น 16 จุด
(ปัจจุบันเปลี่ยนเขตปกครองเป็น 21 อำเภอ กับ 2 กิ่ง
อำเภอ) ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะ
ต้นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นมี 20 หน่วย
เสียง ได้แก่ /p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ?, m, n,
l, r, s, w, h, j ~ ɲ /

1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ จรียา สมณี
แบ่งระบบวรรณยุกต์ภาษานครศรีธรรมราช ออกเป็น 2
กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 ระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1
ใช้พูดในภาษาถิ่นทุกอำเภอ ยกเว้น อำเภอชนอม
ประกอบด้วยวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง ดังนี้

แผนภาพ 1 การแยกเสียงและรวมเสียงวรรณยุกต์ รูปแบบที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1	ว./1/ (452)		ว./2/ (44)	(45)	
2	ว./3/ (342)		ว./4/ (33)		(34)
3					
4	ว./5/ (231)	ว./6/ (24)	ว./7/ (21)	ว./6/ (24)	ว./7/ (21)

ว./1/ สูง-ขึ้น-ตก ว./2/ สูง-ระดับ/ สูง-ขึ้น
ว./3/ กลาง-ขึ้น-ตก ว./4/ กลาง-ระดับ /กลาง-ขึ้น
ว./5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก ว./6/ ต่ำ-ขึ้น
ว./7/ ต่ำ-เลื่อนลง

ที่มา : ดัดแปลงจาก จรียา สมณี, (2525, 82)

1.2.2 ระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2
ใช้พูดในภาษาถิ่นอำเภอชนอม (ในงานวิจัยนี้พบว่าพื้นที่
บางส่วนของอำเภอสิชลมีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2
เช่นกัน) ประกอบด้วยวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้

แผนภาพ 2 การแยกเสียงและรวมเสียงวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 (452)		ว.2 (44)		(45)
2	ว.3 (342)		ว.4 (24)		(34)
3					
4	ว.5 (231)		ว.6 (21)		ว.6 (21)

- ว./1/ สูง-ขึ้น-ตก ว./2/ สูง-ระดับ/สูง-ขึ้น
- ว./3/ กลาง-ขึ้น-ตก ว./5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก
- ว./6/ ต่ำ-ขึ้น/กลาง-ขึ้น³ ว./6/ ต่ำ-เลื่อนลง

ที่มา : ดัดแปลงจาก จริยา สมนึก, (2525, 82)

จริยา สมนึก (2525, 71-73) อธิบายสาเหตุที่ระบบวรรณยุกต์อำเภอนอมแตกต่างจากระบบวรรณยุกต์อำเภออื่น ๆ ว่าอาจเป็นเพราะอำเภอนอม

ตาราง 2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษาตระกูลไท

ภาษาไทยดั้งเดิม	ภาษาไทยมาตรฐาน, จาน ฯลฯ	ภาษาลาว	ภาษาไทยขาว, ไท้, นุง ฯลฯ	ภาษาย่อย	ภาษาวมิง, เทียนเป่า
*hɰ	j -	ɰ -	ɰ -	ɰ -	ɰ -
*ʔj	j -	j -	j -	ʔj -	ʔj -
*j	j -	ɰ -	j -	j -	j -
*ɰ	j -	ɰ -	ɰ -	ɰ -	ɰ -

ที่มา : ดัดแปลงจาก หลี่ (Li, 1943, 187)

จะเห็นว่าการรวมเสียงของเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้น แต่ยังเกิดในภาษาไทยถิ่นอื่นอีกด้วย น่าสังเกตว่าไม่มีภาษาไทกลุ่มใดเลยที่รักษาเสียง *hɰ ไว้ได้

ดวงเดือน สุวัตติ และปราณี กุลละวณิชย์ (1976) ได้ศึกษารูปเขียน หลย อย ย และ ญ ที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกสมัยสุโขทัยเปรียบเทียบกับรูปเขียนในสมัยปัจจุบันพบว่า รูปเขียน หลย อย ย และ ญ ปรากฏในสมัยสุโขทัยสม่าเสมอ โดยรูปเขียน หลย อย ย และ ญ น่าจะแทนเสียง *hɰ, *ʔj, j และ *ɰ ตามลำดับ นอกจากนี้

มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงรับอิทธิพลจากภาษาย่อยถิ่นอำเภอดอนสัก อำเภอกะสมุย และอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นอกจากงานวิจัยของ จริยา สมนึก (2525) แล้ว วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) และคำนวน นวลสนอง (2530) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษานครศรีธรรมราชไว้เช่นกัน ในส่วนของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็งนั้น วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) พบ 2 หน่วยเสียงคือ /j/ และ /ɰ/ ส่วนคำนวน นวลสนอง (2530) พบ 3 หน่วยเสียง คือ /j/, /ɰ/ และ /ʔj/

2. รูปเขียนและเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษาไทยดั้งเดิม

หลี่ (Li, 1977, 173-185) ได้สืบสร้างเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งดั้งเดิมไว้ 4 เสียง คือ *hɰ, *ʔj, *j และ *ɰ บางภาษาถิ่นยังรักษาเสียงดั้งเดิมไว้ได้ แต่บางถิ่นมีการรวมเสียงพยัญชนะเกิดขึ้นและรูปแบบการรวมตัวของเสียงพยัญชนะมีหลากหลาย ดังจะเสนอในตารางต่อไปนี้

นั้น ยังตั้งข้อสังเกตว่า รูปเขียนในสมัยสุโขทัยไม่พบคำที่สะกดด้วย หย จึงสันนิษฐานว่า รูปเขียน หย น่าจะพัฒนาขึ้นใช้หลังสมัยสุโขทัย และหลี่ (Li, 1977) ก็ไม่ได้สืบสร้าง *hj (หย) ให้เป็นเสียงดั้งเดิม

2.1 *hɰ เสียงต่อเนื่อง นาลีท ฐานเพดานแข็ง ไม่ก้อง

หลี่ (Li, 1977, 176) กล่าวว่าเสียง *hɰ ในภาษาไทยถิ่นส่วนใหญ่ จะรวมเสียงกับ *ɰ แต่จะมีเสียงวรรณยุกต์ต่างจาก *ɰ เพื่อบ่งบอกว่าพยัญชนะต้นพัฒนามาจากเสียงดั้งเดิมต่างกัน ในภาษาไทยมาตรฐาน

³ ว./4/ เดิมในงานวิจัยของจริยา สมนึก เป็นเสียงเดียวกับ ว./6/ ของกลุ่ม1 ผู้วิจัยจึงแปลงมาใช้เลขบอกรวมวรรณยุกต์ให้สอดคล้องกับกลุ่ม 1

ยังรักษารูปเขียน ญ เพื่อสะท้อนเสียงนี้ไว้ได้ในบางคำ เช่น "ใหญ่" "หญ้า" เป็นต้น

2.2 *ʔ เสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง นำด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง ไม่ก้อง

ในภาษาตระกูลไทถิ่นส่วนใหญ่ เสียงดั้งเดิม *ʔ กลายเป็นเสียง /j/ อย่างไรก็ตาม หลี่ (Li, 1943, 178) ระบุว่าในภาษาวูมิง (Wu-ming) และภาษาเขียนเชียง (Chien-chiang) ในภาคกลางของมณฑลกว๋างสี เสียงกักที่เส้นเสียงที่นำหน้าพยัญชนะต้น /j/ ยังปรากฏชัดเจนมาก (Strongly preglottalized)

รูปเขียน อย ในภาษาไทยมาตรฐานสะท้อนให้เห็นว่าในช่วงที่มีการคิดค้นระบบตัวเขียนนั้น พยัญชนะดั้งเดิม *ʔ น่าจะยังคงออกเสียงเป็น [ʔ] จึงใช้รูปแทนว่า อย ดวงเดือน สุวัตถิ และปราณี กุลละวณิชย์ (Duangduen Suwattee & Pranee Kullavanijaya, 1976 : 218-219) พบว่าในภาษาสมัยสุโขทัย มีคำที่สะกดด้วยรูปเขียนพยัญชนะต้น อย หลายคำ เช่น อยา (poison) อยืน (to stand) อย่าว (home) เป็นต้น

ในภาษาไทถิ่นอื่น เช่น ภาษาลาว ภาษาล้านนาโบราณ มีการใช้รูป ย (เรียกว่า ตัว ย.หยาดน้ำ) เพื่อแทนเสียงเดียวกับรูปเขียน อย ในภาษาไทยมาตรฐาน (Diller, n.d., 237)

2.3 *j เสียงเปิด ฐานเพดานแข็ง ก้อง

หลี่ (Li 1977, 178) กล่าวว่า ภาษาไทถิ่นส่วนใหญ่ยังคงรักษาเสียง /j/ ไว้ได้ แต่ในภาษาไท้ (Tho) และภาษาไทย (Tay) จะออกเสียงเป็น เสียงเสียดแทรก /z/ ในภาษาลาวพยัญชนะต้นดั้งเดิม *j รวมเสียงกับพยัญชนะต้นดั้งเดิม *ŋ กลายเป็นเสียงนาสิก /ŋ/

เมื่อเปรียบเทียบรูปเขียน ย ในสมัยสุโขทัย กับสมัยปัจจุบัน พบว่าคำศัพท์ที่เคยสะกดด้วย ย ก็ยังรักษารูปเขียน ย ไว้จนถึงสมัยปัจจุบัน ยกเว้นศัพท์บางคำเท่านั้นที่ได้สูญหายไปหรือเลิกใช้ (Duangduen Suwattee & Pranee Kullavanijaya, 1976, 220)

2.4 *ŋ เสียงนาสิก ฐานเพดานแข็ง ก้อง

ในภาษาไทถิ่นส่วนใหญ่เสียง *ŋ จะกลายเป็นไปพร้อมกับ /j/ อย่างไรก็ตามภาษาไทยบางถิ่นยังคงรักษาความเป็นเสียงนาสิกไว้ได้ เช่น ภาษาวูมิง (Wu-ming) ภาษาย้อย (Dioi) ภาษานุง (Nung) ภาษาไท้

(Tho) ภาษาเทียนเปา (T'ien-pao) ภาษาไทดำ (Black Tai) ภาษาไทขาว (White Tai) ภาษาอาหม (Ahom) เป็นต้น ในภาษาลาวแม้จะมีพยัญชนะต้นเป็นหน่วยเสียง /ŋ/ แต่ก็ไม่ได้บ่งบอกว่าพยัญชนะต้นในคำนั้นพัฒนามาจากเสียงดั้งเดิม *ŋ เสมอไป เพราะเสียง *j ในภาษาลาวได้รวมเสียงกับ *ŋ เป็น /ŋ/ (Li, 1977, 173)

ในศิลาจารึกพบว่า มีคำที่สะกดด้วยรูปเขียน ญ หลายคำ เช่น ญอด (top) ญู (two) ญิบ (two) ญง (still) เป็นต้น ปัจจุบันคำเหล่านี้เปลี่ยนมาสะกดด้วยรูปเขียน ย ยกเว้นคำว่า "ญิบ" ที่แปลว่า "สอง" ที่ยังรักษารูปเดิมเอาไว้ ภาษาไทยมาตรฐานปัจจุบันใช้รูปเขียน ญ เขียนคำจากภาษาต่างประเทศ เช่น อาญา, ญาณ, ญัตติ เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประเด็นคือ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงภาษานครศรีธรรมราช และเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษาตระกูลไท และในภาษานครศรีธรรมราช

2. การคัดเลือกผู้บอกภาษา

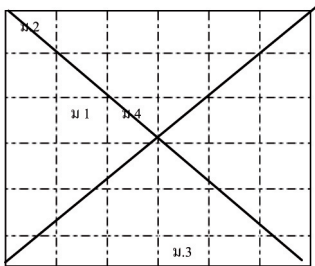
ผู้วิจัยได้กำหนดผู้บอกภาษาจุดเก็บข้อมูลละ 1 คน โดยผู้บอกภาษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นเพศหญิง 2) มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป 3) เกิดและตั้งถิ่นฐานอยู่ในท้องถิ่นนั้นจนถึงปัจจุบัน 4) มีระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 5) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพอื่นที่ไม่ค่อยมีโอกาสดูติดต่อกับผู้คนต่างถิ่นมากนัก 6) ใช้ภาษานครศรีธรรมราชในชีวิตประจำวัน 7) คุณภาพของเสียงได้ยินชัดเจนเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์

3. การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แผนที่ซึ่งจัดทำขึ้นโดยกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 แสดงสภาพภูมิประเทศครอบคลุมจังหวัดนครศรีธรรมราช ในแผนที่มีช่องตาราง

สี่เหลี่ยมจัตุรัสที่เกิดจากเส้นรุ้งเส้นแวงปรากฏอยู่ ผู้วิจัยรวมช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดใหญ่จำนวน 26 ช่อง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดจากนั้นลากเส้นทแยงมุมตัดกันในแต่ละช่องของรูปสี่เหลี่ยมที่กำหนดไว้ แล้วคัดเลือกหมู่บ้านที่อยู่ใกล้จุดตัดมากที่สุดเป็นพื้นที่เก็บข้อมูล

แผนภาพ 3 แสดงวิธีการคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

จากตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกหมู่บ้านที่ 4 เป็นจุดเก็บข้อมูล วิธีการคัดเลือกนี้ทำให้ผู้วิจัยได้จุดเก็บข้อมูลจำนวน 26 หมู่บ้าน กระจายทั่วจังหวัดนครศรีธรรมราช

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกและรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยที่มีรูปเขียนพยัญชนะต้นเป็น หลย อย ย ญ และ หย จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ 355 คำ แต่เมื่อนำไปเก็บข้อมูลปรากฏว่ามีบางคำผู้บอกภาษาไม่สามารถหาคำได้ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ตัดบางคำออกเหลือเพียง 308 คำ (ดูรายละเอียดรายการคำทั้ง 308 คำ ได้ที่ภาคผนวกของวิทยานิพนธ์)

5. วิธีเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้ภาษาานครศรีธรรมราช สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ก่อนการสัมภาษณ์จะสอบถามประวัติของผู้บอกภาษาให้ชัดเจนเพื่อให้ได้ผู้บอกภาษาตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้วิธีให้ดูรูปแล้วถามว่านี่อะไร? บางครั้งจะใช้คำถามนำ หรือบางครั้งจะใช้การให้คำจำกัดความของคำศัพท์ที่ต้องการ เช่น แม่ของพ่อเรียกว่าอะไร? เป็นต้น ผู้วิจัยจะไม่ใช้วิธีออกเสียงคำนั้นแล้วให้ผู้บอกภาษาออกเสียงตาม และจะไม่ใช้วิธีให้ผู้บอกภาษาอ่านรายการคำที่เตรียมไว้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์การกระจายของพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็งและวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำทดสอบ โดยอาศัยกล่องทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของเก็ดนีย์ (Gedney Tone Box) ช่วยในการวิเคราะห์ จากนั้นใช้ระเบียบวิธีการทางภาษาศาสตร์เปรียบเทียบเพื่อหาปฏิภาคทางเสียง และสืบสร้างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมโดยอาศัยผลการวิจัยของนักภาษาศาสตร์ตระกูลไทประกอบการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลพบหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษาานครศรีธรรมราช 2 หน่วยเสียงปรากฏกับเขตพื้นที่ ดังนี้

หน่วยเสียงเปิด /j/ ปรากฏทั้ง 26 เขต คือ เขต 1 บ้านคอเขา อำเภอลิชล เขต 2 บ้านทุ่งไส อำเภอลิชล เขต 3 บ้านบางไร่ อำเภอลิชล เขต 4 บ้านคลองโหมด อำเภอลิชล เขต 5 บ้านโรงโขน อำเภอกำสาลา เขต 6 บ้านหน้าถ้ำ กิ่งอำเภอนบพิตำ เขต 7 บ้านห้วยใหม่ อำเภอฟิปูน เขต 8 บ้านดอนซ้อ อำเภอพรมหศิริ เขต 9 บ้านสวนอายุ อำเภอดวง เขต 10 บ้านทุ่งหัน อำเภอดวง เขต 11 บ้านเกาะขวัญ อำเภอลำพรพรรณ เขต 12 บ้านริมคลองสุขุม อำเภอบางพาง เขต 13 บ้านไสปรารค์ อำเภอมะปริง เขต 14 บ้านวังโพ อำเภอลานสกา เขต 15 บ้านหลักช้าง กิ่งอำเภอลำปาง เขต 16 บ้านควนสระบัว อำเภอบางขัน เขต 17 บ้านด่าน อำเภอบางขัน เขต 18 บ้านหนองหม้อ อำเภอนครหลวง เขต 19 บ้านใต้ อำเภอร่อนพิบูลย์ เขต 20 บ้านถ้ำใหญ่ อำเภอบางขัน เขต 21 บ้านพรุ อำเภอบางขัน เขต 22 บ้านเสม็ดจวน อำเภอบางขัน เขต 23 บ้านลากชาย อำเภอบางขัน เขต 24 บ้านควนราบ อำเภอบางขัน เขต 25 บ้านลาไม อำเภอบางขัน และเขต 26 บ้านบางตาแหก อำเภอบางขัน

หน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ปรากฏ 22 เขต ไม่ปรากฏในเขต 1 บ้านคอเขา อำเภอลิชล เขต 2 บ้านทุ่งไส อำเภอลิชล เขต 12 บ้านริมคลองสุขุม อำเภอบางพาง และเขต 17 บ้านด่าน อำเภอบางขัน และในเขตที่พบหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ยังพบว่าพยัญชนะต้น

บางคำจะปรากฏแบบแปรอิสระกับ /j/ (/j/ ~ /jn/)

ผลการวิจัยพบหน่วยเสียงเปิด /j/ และหน่วยเสียงนาสิก /jn/ ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่างๆ ซึ่งวรรณยุกต์แต่ละหน่วยเสียงยังบ่งชี้เสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิม ดังนี้

1. หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช

งานวิจัยของ จริญญา สมนึก (2525) แบ่งภาษานครศรีธรรมราชตามการรวมเสียงและแยกเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มพบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นต่อเนื่องฐานเพดานแข็ง ดังนี้

1.1 ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1

1.1.1 หน่วยเสียงเปิด /j/ ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ในคำเป็นและคำตาย ดังนี้

คำเป็น ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 7

หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /1/ สูง-ขึ้น-ตก	เช่น [jaxm 1]	หยาม
วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	เช่น [jax 2]	หญ้า
วรรณยุกต์ /3/ กลาง-ขึ้น-ตก	เช่น [jan 3]	ยัน (คำ)
วรรณยุกต์ /4/ กลาง-ระดับ	เช่น [jixam 4]	เยี่ยม (มหา)
วรรณยุกต์ /5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก	เช่น [jan 5]	ยัน (เม)
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	เช่น [jixam 6]	เยี่ยม (แก่ง)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	เช่น [jaxi 7]	ย้าย

คำตาย (สระเสียงยาว) ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	เช่น [jaxk 2]	หยาก (ขยะ)
วรรณยุกต์ /4/ กลาง-ระดับ	เช่น [jaxk 4]	อยาก
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	เช่น [jaxk 6]	ยาก

คำตาย (สระเสียงสั้น) ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ขึ้น	เช่น [jik 2]	หยิก (ผม)
วรรณยุกต์ /4/ กลาง-ขึ้น	เช่น [jik 4]	หยิก (กตเล็บ)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	เช่น [jik 7]	ยิก (ไล่)

1.1.2 หน่วยเสียงนาสิก /jn/ ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ ในคำเป็นและคำตาย ดังนี้

คำเป็น ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 5

หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /1/ สูง-ขึ้น-ตก	เช่น [jwxa 1]	เหยื่อ
วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	เช่น [jwxa 2]	เยื่อ (สาระ)
วรรณยุกต์ /5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก	เช่น [jwxn 5]	ยีน (มันคง)
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	เช่น [jan 6 jan 6]	ยั้งๆ (มาก)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	เช่น [jan 7]	ยั้ง

คำตาย (สระเสียงยาว) ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	เช่น [jaxp 2]	หยาบ
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	เช่น [jwxt 2]	ยอด (ปลาย)

คำตาย (สระเสียงสั้น) ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ขึ้น	เช่น [jwk 2]	หยก (หินมีค่า)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	เช่น [jwk 7]	ยก

หน่วยเสียงนาสิก /jn/ ไม่ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ /3/ และ /4/

1.1.3 หน่วยเสียงเปิด /j/ แปรอิสระ
กับหน่วยเสียงนาลิก /ŋ/ ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ใน
คำเป็นและคำตาย ดังนี้

คำเป็น ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 4
หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /1/ สูง-ขึ้น-ตก	
เช่น [jai 1 ~ ɲai 1]	ใหญ่
วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	
เช่น [jɔŋ 2 ~ ɲɔŋ 2]	ย่อง(เดินเบา)
วรรณยุกต์ /5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก	
เช่น [jaŋ 5 ~ ɲaŋ 5]	ยัง (มี)
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	
เช่น [jɛŋ 6 ~ ɲɛŋ 6]	แย่ง (ชิง)

คำตาย (สระเสียงยาว) ปรากฏร่วม
กับวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	
เช่น [jɔt 2 ~ ɲɔt 2]	หยอด (กล้วย)
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	
เช่น [jɔt 6 ~ ɲɔt 6]	ยอด (แก่ง)

คำตาย (สระเสียงสั้น) ปรากฏร่วม
กับวรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ขึ้น	
เช่น [jap 2 ~ ɲap 2]	หยับ (ขยับ)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	
เช่น [jap 7 ~ ɲap 7]	ยับ (ใส่กุญแจ)

การแปรอิสระไม่ปรากฏกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์
/3/ และ /4/ และในคำเป็นที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ /7/

1.2 ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2

ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 เป็นภาษา
ที่พูดในเขต 1 บ้านคอกเขา อำเภอนวม และเขต 2 บ้าน
ทุ่งไส อำเภอลี้ชิล ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 พบ
หน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งเพียงหน่วยเสียงเดียว
คือ /j/ ปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

คำเป็น ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ 5 หน่วย
เสียง คือ

วรรณยุกต์ /1/ สูง-ขึ้น-ตก	
เช่น [jaxm 1]	หยาม
[jan 1]	ยัน (ค้ำ)
วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	
เช่น [jax 2]	หญ้า
[jixam 2]	เยี่ยม (มาหา)
วรรณยุกต์ /5/ ต่ำ-ขึ้น-ตก	
เช่น [jan 5]	ยัน (เมา)
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	
เช่น [jixm 6]	เยี่ยม (แก่ง)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	
เช่น [jaxi 7]	ย้าย

คำตาย (สระเสียงยาว) ปรากฏกับวรรณยุกต์
2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ระดับ	
เช่น [jaxk 2]	หยาก (ขยะ)
[jaxk 2]	อยาก
วรรณยุกต์ /6/ ต่ำ-ขึ้น	
เช่น [jaxk 6]	ยาก

คำตาย (สระเสียงสั้น) ปรากฏกับ
วรรณยุกต์ 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์ /2/ สูง-ขึ้น	
เช่น [jik 2]	หยิก (ผม)
[jik 2]	หยิก (กตเล็บ)
วรรณยุกต์ /7/ ต่ำ-ลง	
เช่น [jik 7]	ยิก (ไล่)

หน่วยเสียงเปิด /j/ ในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม
2 ไม่ปรากฏกับวรรณยุกต์ /3/ และ/4/ นำสังเกตว่า คำ
ที่ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1 ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์
/3/ และ /4/ คำเหล่านี้ในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2
จะปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ /1/ และ /2/ เช่น [jan 1]
ยัน (ค้ำ) [jaxk 2] อยาก [jik 2] หยิก (กตเล็บ) เป็นต้น
สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะหน่วยเสียง /j/ ในภาษา
นครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 มีการรวมเสียงวรรณยุกต์กัน
ระหว่าง แถว 1 กับ 2-3 ทำให้ A B 1, 2-3 เป็น
วรรณยุกต์ /1/ C DL DS 1, 2-3 เป็นวรรณยุกต์ /2/
การรวมเสียงวรรณยุกต์เช่นนี้ทำให้วรรณยุกต์ภาษา
นครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 ที่ปรากฏร่วมกับหน่วยเสียง

ต่อเนื่องฐานเพดานแข็งมีเพียง 5 หน่วยเสียงเท่านั้น

การที่วรรณยุกต์แถวที่ 1 รวมเสียงกับแถวที่ 2-3 ทำให้ระบบวรรณยุกต์ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 ไม่ได้ช่วยต่อการสืบค้นว่าคำที่ปรากฏกับวรรณยุกต์ /1/ และ /2/ พัฒนามาจากพยัญชนะต้นดั้งเดิมเสียงใด ระหว่าง *hŋ กับ *ʔ ฉะนั้นการวิเคราะห์หาพยัญชนะต้นดั้งเดิมจำเป็นต้องใช้ระบบวรรณยุกต์ของภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1

2. การวิเคราะห์หาพยัญชนะต้นเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งดั้งเดิม

การวิเคราะห์ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j/ และ /ŋ/ ในภาษานครศรีธรรมราชพัฒนามาจากเสียงดั้งเดิมเสียงใด ผู้วิจัยอาศัยความรู้เรื่องพยัญชนะต้นดั้งเดิม วรรณยุกต์ดั้งเดิม เสียงปฏิภาคและกล่องทดสอบวรรณยุกต์ของเก็ดนีย์ (Gedney Tone Box) มาทดสอบคำในภาษานครศรีธรรมราช (กลุ่ม 1) พบว่าคำที่ปรากฏในกล่องทดสอบวรรณยุกต์แต่ละช่องจะพัฒนามาจากพยัญชนะต้นดั้งเดิมต่างกัน ดังนี้

2.1 คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j/ หรือ /ŋ/ หรือ /j/ ~/ŋ/ ในช่อง A B1 วรรณยุกต์ /1/ และ ช่อง C DL DS 1 วรรณยุกต์ /2/ บ่งบอกว่าพัฒนามาจาก *hŋ เช่น

[jaxm 1] หยาม	[jax 2] หล้า
[jaxk 2] หยาก (ขยะ)	[jik 2] หยิก (ผม)
[ŋwxa 1] เหี่ยว	[ŋwxa 2] เยื่อ (สาระ)
[jɔŋ 2 ~ŋɔŋ 2] ย่อง (เดินเบา)	

หากจะสะกดคำที่พยัญชนะต้นพัฒนามาจาก *hŋ เพื่อสะท้อนเสียงดั้งเดิมก็ต้องสะกดพยัญชนะต้นด้วยรูปเขียน หล้า เช่น "หล้า" (หยาม) "หล้า" (ขยะ) "หล้า" (ผม) "หล้า" (เหี่ยว) "หล้า" (เยื่อ) "หล้า" (โย่ง) "หล้า" (ย่อง) "หล้า" (ย่น) "หล้า" (ย่อง) เป็นต้น

2.2 คำที่มีพยัญชนะต้น /j/ ในช่อง A B 3 วรรณยุกต์ /3/ และช่อง C DL DS 3 วรรณยุกต์ /4/ บ่งบอกว่าพัฒนามาจาก *ʔ เช่น

[jan 3] ยั่น (คำ)	[jiam 4] เยี่ยม (มาหา)
[jik 4] หยิก (กตเล็บ)	[jaxk 4] อยาก

หากจะสะกดคำที่พยัญชนะต้นพัฒนามาจาก *ʔ เพื่อสะท้อนเสียงดั้งเดิมก็ต้องสะกดด้วยรูปเขียน อย เช่น "อายน" (คำ) "อายน" (มาเยี่ยม) "อายน" (ยา) "อายน" (ยั่น) "อายน" (เยียน) "อายน" (ยางพารา) "อายน" (บึงยาง) "อายน" (หยิกด้วยเล็บ) "อายน" (หยิบ) "อายน" (เหยียบ) "อายน" (หยวก) เป็นต้น

น่าสนใจว่า คำว่า "อายน" หลี (Li :1977: 181) และ บราวน์ (Brown, 1985, 222) ถือว่าคำนี้พัฒนามาจาก *ʔ และการที่มีรูปเขียนในภาษาไทยมาตรฐานเป็น อย ยิ่งบ่งชี้ว่าแทนเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิม *ʔ อย่างไรก็ตาม คำว่า "อายน" ในภาษานครศรีธรรมราชออกเสียงเป็น [jax 5] ปรากฏกับวรรณยุกต์ /5/ ซึ่งชี้ว่าเป็นคำที่พัฒนามาจากเสียงก้องดั้งเดิม (*ŋ หรือ *j)

คำว่า "อายน" ในภาษาไทย (Li 1977, 182) และภาษาไทยถิ่นใต้บางถิ่น เช่น ภาษาพัทลุง (Diller, 1976: 268) ออกเสียงเป็น [jax] มีวรรณยุกต์เป็นเสียงก้องดั้งเดิม ทั้งวรรณยุกต์และพยัญชนะต้นในภาษาไทยและภาษาพัทลุงบ่งชี้ว่าพยัญชนะต้นพัฒนามาจาก *ŋ

ในส่วนของรูปเขียน คำว่า "อายน" ในศิลาจารึกสุโขทัยและวรรณกรรมโบราณที่จารึกในสมุดข่อยถ่ายถอดด้วยสำเนียงภาษาถิ่นใต้ (วิทยาลัยครุศรีธรรมราช 2528ก, 2528ข) พบว่าคำว่า "อายน" สะกดด้วยรูปเขียน ย เป็น "ยา" สม่่าเสมอ หากยึดตามเสียงและรูปเขียนในภาษานครศรีธรรมราช และปฏิภาคทางเสียงในภาษาไทย และภาษาพัทลุง เป็นไปได้ว่าคำว่า "อายน" อาจพัฒนามาจาก *ŋ และการที่ภาษาโบราณสะกดเป็น "ยา" ไม่ใช่ "ญา" อาจเกิดจากการสูญเสียความเป็นนาสิกก็เป็นได้

2.3 คำที่มีพยัญชนะต้น /j/ หรือ /ŋ/ หรือ /j/ ~/ŋ/ ในช่อง A4 วรรณยุกต์ /5/ ช่อง B DL4 วรรณยุกต์ /6/ และช่อง C DS 4 วรรณยุกต์ /7/ บ่งชี้ว่าพัฒนามาจาก *j หรือ *ŋ เนื่องจากคำที่พัฒนามาจากเสียงดั้งเดิม *j และ *ŋ ปรากฏในช่องเดียวกัน และมีวรรณยุกต์เดียวกัน นอกจากนี้ในบางกรณีและบางพื้นที่ *ŋ ยังกลายเสียงไปพร้อมกับ /j/ การใช้กล่องทดสอบวรรณยุกต์ของเก็ดนีย์ (Gedney) จึงไม่ช่วยให้ทราบว่าการในช่องเหล่านี้พัฒนามาจากพยัญชนะต้นดั้งเดิม

เสียงใด การจะทราบว่าหน่วยเสียงในช่องนี้พัฒนามาจาก พยัญชนะต้นดั้งเดิม *j หรือ *ɲ ต้องอาศัยเสียงปฏิภาค ในภาษาตระกูลไทถิ่นอื่นมาประกอบการพิจารณา ยก ตัวอย่างคำที่ หลี่ (Li, 1977, 178) สืบสร้างไว้ว่าพยัญชนะ ต้นน่าจะพัฒนามาจาก *j และ *ɲ เมื่อปรากฏในภาษา นครศรีธรรมราชพบการกลายเสียงของพยัญชนะต้นดังนี้

*j เช่น [jam 5] ยาม [jam 5] ยาง(นก) [jam 5] ย่าง(เดิน) [jak 6] ยาก เป็นต้น

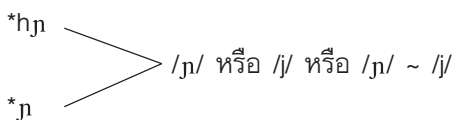
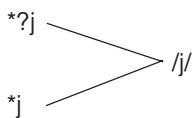
*ɲ เช่น [nam 5] ยัง (มี) [not 6] ยอด (ปลาย) [jin 5] ยิน [jun 5] ยุง เป็นต้น

จะเห็นว่าคำที่พัฒนามาจาก *ɲ ในภาษา นครศรีธรรมราช เช่น "ยิน" "ยุง" ได้กลายเสียงไปเป็น /j/ ขณะที่คำว่า "ยัง" "ยอด" ในภาษานครศรีธรรมราช บางถิ่นยังรักษาความเป็นนาสิกไว้ได้ คำเหล่านี้ถ้าจะเขียน ด้วยรูปเขียนที่สะท้อนเสียงดั้งเดิมก็ต้องใช้ ญ เขียน เป็นพยัญชนะต้น

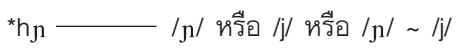
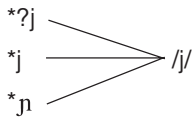
3. รูปแบบการกลายเสียงของหน่วยเสียงต่อเนื่อง ฐานเพดานแข็ง

3.1 ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1 พบ ลักษณะการกลายเสียง 3 รูปแบบ ดังนี้

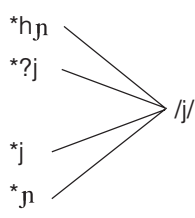
รูปแบบที่ 1 พบในเขต 3, 4, 5, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26

รูปแบบที่ 2 พบในเขต 7, 10, 11, 16, 23 และ 25

รูปแบบที่ 3 พบในเขต 12 และ 17

เมื่อพิจารณารูปแบบการกลายเสียงทั้ง 3 ลักษณะ กล่าวได้ว่า พัฒนาการของหน่วยเสียงต่อเนื่อง ฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช ในขั้นแรก พยัญชนะต้นดั้งเดิมไม่ก้องกลายเป็นเสียงก้อง *ʔj > /j/ และ *hn > /ɲ/ เสียงดั้งเดิม 4 เสียงเหลือเพียง 2 เสียง ต่อมาเสียงดั้งเดิม *ɲ เกิดแปรอิสระกับ /j/ ในที่สุดก็ สูญเสียความเป็นนาสิกกลายเป็น /j/ และไปรวมกับ เสียงที่พัฒนามาจาก *ʔj และ *j ในขั้นนี้หน่วยเสียง นาสิกจึงมีเพียงเสียงเดียวคือ /ɲ/ (< *hn) ในบางถิ่น หน่วยเสียงที่พัฒนามาจาก *hn จะเกิดแปรอิสระกัน ระหว่าง /j/ ~ /ɲ/ ในขั้นหลังสุดหน่วยเสียงนาสิกหายไป หหมดเหลือเพียงหน่วยเสียง /j/

3.2 ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2

เนื่องจากภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 ไม่ ปรากฏหน่วยเสียงนาสิก /ɲ/ รูปแบบการกลายเสียงจึง มีเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ เสียงดั้งเดิมทุกเสียงไป รวมกันเป็นหน่วยเสียง /j/ เหมือนกับรูปแบบที่ 3 ของ ภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1

4. ความสับสนในการใช้รูปเขียนสะท้อน เสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็ง

เมื่อนำข้อสันนิษฐานที่ว่ารูปเขียน หลญ อย ย และ ญ แทนเสียง *hn, *ʔj, *j และ *ɲ ตามลำดับ ประกอบกับผลการวิเคราะห์การกระจายของหน่วย เสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราช (กลุ่ม 1) ที่ปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัย ใคร่เสนอรูปเขียนที่แยกให้เห็นความแตกต่างของ พยัญชนะต้นในคำพ้องรูปพ้องเสียง ดังนี้

สะกดแบบภาษาไทยมาตรฐาน

รูปเขียนที่สะท้อนเสียง
พยัญชนะต้นดั้งเดิม

หยิก (ผม)	หญิก	*hɣ
หยิก (กตเล็บ)	อหยิก	*ʔj
ยีน (ไม่นั่ง)	อยีน	*ʔj
ยีน (มันคงนาน)	ญีน	*ɲ
ยัน (ค้ำ)	อยัน	*ʔj
ยัน (เมฆามาก)	ยัน	*j
ยาง (พารา)	อยาง	*ʔj
ยาง (ต้นยางนา)	ยาง	*j
ยาง (นก)	ยาง	*j
ย่าง (ปิ้ง)	อย่าง	*ʔj
ย่าง (เดิน)	ย่าง	*j
เยียม (มาหา)	เอี้ยียม	*ʔj
เยียม (แก่ง)	เยียม	*j
หยอด (กล้วย)	หญอด	*hɣ
หยอด (เทลง)	อหยอด	*ʔj

การที่พยัญชนะต้นดั้งเดิมในภาษาไทยมาตรฐานเสียงไม่ก้องกลายเป็นเสียงก้อง (*ʔj > /j/, *hɣ > /ɣ/) กับการสูญเสียความเป็นนาสิก (*hɣ > /ɣ/ > /j/, *ɲ > /j/)) ทำให้เกิดการรวมเสียงเป็นหน่วยเสียงเดี่ยวคือ /j/ ประกอบกับการรวมเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยมาตรฐานประมาณสมัยอยุธยาตอนกลางเป็นต้นมา ส่งผลให้การสะกดคำในตำแหน่งพยัญชนะต้นใช้รูปเขียนไม่ตรงกับเสียงดั้งเดิมจนเกิดเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียงขึ้นหลายคำและยังเกิดรูปแบบการเขียนที่ภาษาวรรณคดีเรียกว่า เอกโทษ โทโทษ ขึ้นอีกด้วย

การกลายเสียงของพยัญชนะต้นดั้งเดิมและการรวมเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐาน ส่งผลให้คำที่เคยสะกดด้วยรูปเขียน หญุ อย มีการสะกดแทนด้วยรูปเขียน ย และ หย ส่วนคำที่เคยสะกดด้วย ญ มีการสะกดแทนด้วยรูปเขียน ย

การรวมเสียงวรรณยุกต์ระหว่างช่อง C1, 2-3 กับ B4 ในภาษาไทยมาตรฐาน นอกจากมีการใช้รูปเขียน ย (ช่อง B4) ซึ่งเป็นอักษรต่ำ มาสะกดแทนรูปเขียน หญุ (ช่อง C1) และ อย (ช่อง C2-3) ซึ่งเป็นอักษรสูงแล้ว

ยังใช้รูปวรรณยุกต์ไม้เอกกับไม้โทปะปนกันอีกด้วย เช่น คำว่า "ยุ่ง" "โย่ง" "ย่น" "เยื่อ" "ย่อง" "ย่อ" คำเหล่านี้ปรากฏร่วมกับวรรณยุกต์ช่อง C1 จัดเป็นอักษรสูงน่าจะมีรูปพยัญชนะต้นเป็น หญุ และใช้ไม้โทกำกับ เหมือนกับคำว่า "หญ้า" แต่เมื่อรวมเสียงวรรณยุกต์กับช่อง B4 ซึ่งเป็นกลุ่มอักษรต่ำและกำกับด้วยไม้เอก ทำให้เกิดความสับสนไปสะกดพยัญชนะต้นด้วยรูปเขียน ย และใช้รูปวรรณยุกต์ไม้เอกแทนที่จะเป็นไม้โท

อภิปรายผล

งานวิจัยของ บราวน์ (Brown, 1985) พบหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราชสมัยที่บราวน์เก็บข้อมูลเพียงหน่วยเสียงเดี่ยวคือ /j/ ต่างจากงานวิจัยนี้ที่พบหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็ง 2 หน่วยเสียง คือหน่วยเสียงเปิด /j/ และหน่วยเสียงนาสิก /ɲ/ ตรงกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) จริยา สมณี (2525) และคำนวน นวลสนอง (2530) ที่พบหน่วยเสียง /j/ และ /ɲ/ ในภาษานครศรีธรรมราชเช่นกัน การที่ บราวน์ ไม่พบหน่วยเสียง

นาสิก /ŋ/ อาจเป็นเพราะผู้ออกภาษาบางส่วนอาจรับอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐานก็เป็นได้ อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าภาษานครศรีธรรมราชในงานวิจัยของ คำนวน นวลสนอง (2530) มีหน่วยเสียง /ʔj/ ด้วย ในขณะที่ไม่พบหน่วยเสียงนี้ทั้งในงานวิจัยนี้และงานวิจัยของ บราวน์ ดิลเลอร์ (Diller), วิไลวรรณ ดำรักษ์ และจรียา สมณี กการทำงานวิจัยนี้ไม่พบหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่อำเภอขนอม (เขต 1) และพื้นที่บางส่วนของอำเภอลิขิต (เขต 2) อธิบายเชื่อมโยงกับงานวิจัยอื่นได้ดังนี้

เขต 1 บ้านคอเขา อำเภอขนอม และเขต 2 บ้านทุ่งไส อำเภอลิขิต ทั้งสองเขตเป็นหมู่บ้านชายทะเลตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในอดีตอำเภอขนอมและอำเภอลิขิตเคยเป็นเขตปกครองเดียวกันกับอำเภอดอนสักและอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในชื่อเมือง "สุขล" (วิเชียร ณ นครและคณะ 2521, 8-14, อ้างจาก จรียา สมณี, 2525, 16) ในงานวิจัยนี้เขต 1 และ เขต 2 จัดเป็นภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 เพราะมีระบบวรรณยุกต์ต่างจากอำเภออื่น โดยมีระบบวรรณยุกต์เหมือนกับภาษาสุราษฎร์ธานี ถิ่น อำเภอดอนสัก, กาญจนดิษฐ์ และเกาะสมุย (จรียา สมณี, 2525, 73) งานวิจัยที่กล่าวถึงระบบเสียงภาษาสุราษฎร์ธานีของ บราวน์ (Brown, 1985, 199) ดิลเลอร์ (Diller, 1976, 266) ซีรพันธ์ ล.ทองคำ (2521) อ้างถึงใน สมวงษ์ มะโนมะยา 2532, 38) และสมวงษ์ มะโนมะยา (2532, 124) ไม่พบหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ในภาษาสุราษฎร์ธานีถิ่นอำเภอดอนสัก, กาญจนดิษฐ์ และเกาะสมุย ตรงกับงานวิจัยนี้ที่ไม่พบหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 เช่นกัน

ในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 วรรณยุกต์ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j/ (<*ʔj) ในแถวที่ 2 - 3 ไปรวมเสียงกับวรรณยุกต์แถวที่ 1 ในขณะที่วรรณยุกต์ซึ่งปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอื่น ๆ ในแถวเดียวกัน เช่น (? <*ʔ, b <*ʔb, p <*p และ t <*t) ไม่ได้ไปรวมกับแถวที่ 1 แต่อย่างใด

การรวมเสียงวรรณยุกต์กันระหว่างแถวที่ 1 กับแถว 2-3 ทำให้วรรณยุกต์ของภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 ที่ปรากฏกับหน่วยเสียง /j/ เหลือเพียง 5 หน่วย

เสียง และทำให้พยัญชนะต้นแถวที่ 2-3 (อักขรวิธีภาษาไทย เรียกว่ากลุ่มอักษรกลาง) ซึ่งมีรูปเขียนได้แก่ ป บ ต ฎ ต ฏ ก อ จ มีวรรณยุกต์แยกต่างหากจากคำที่มีรูปเขียน อย

แผนภาพ 4 เปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับหน่วยเสียง /j/ กับหน่วยเสียงอื่นในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2

	A	B	C	DL	DS
1	จ.1 (452)		จ.2 (44)		จ.3 (45)
2	จ.3 (342)		จ.6 (24)		จ.4 (34)
3			จ.7 (21)		จ.5 (21)
4	จ.5 (231)		จ.7 (21)		จ.7 (21)

ระบบวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอื่น

	A	B	C	DL	DS
1	จ.1 (452)		จ.2 (44) - (45)		
2					
3					
4	จ.5 (231)	จ.6 (24)	จ.7 (21)	จ.6 (24)	จ.7 (21)

ระบบวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j/

ยกตัวอย่างคู่เทียบเสียง เช่น

คำเป็น	[puː 3] "ปู่"	[ʔuː 3] "อู"
	[juː 1] "อู่"	[muː 1] "หมู่"
คำตาย	[tak 6] "ตาก"	[pak 6] "ปาก"
	[jak 2] "อยาก"	[lak 2] "หลาก"

จะเห็นว่า คำว่า "ปู่" "อู" "อู่" และ "ตาก" "ปาก" "อยาก" เป็นพยัญชนะต้นแถวที่ 2-3 (อักขรกลาง) เหมือนกัน แต่คำที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเป็น /j/ (<*ʔj) คือ

"อยู่" และ "อยาก" จะมีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกับ "หมู" และ "หลาก" ซึ่งเป็นพยัญชนะต้นแถวที่ 1 (อักษรสูง) ลักษณะเช่นนี้ถือเป็นลักษณะพิเศษที่พบในภาษาที่พัฒนามาจากภาษาไชยา ค.ศ. 1600 (Brown, 1985, 192) ซึ่งได้แก่ภาษาสุราษฎร์ธานี ภาษาไชยา และภาษาเกาะสมุย เป็นต้น

บราวน์ (Brown, 1985,132) เชื่อว่าภาษาไชยา ค.ศ. 1600 พัฒนาลักษณะพิเศษนี้ขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นหน่วยเสียงเปิด /j/ (< /?j⁴) เกิดเป็นคำพ้องเสียงกับคำที่มีพยัญชนะต้นเป็น /j/ (< *j) การหลีกเลี่ยงคำพ้องเสียงนี้ในภาษาไทยถิ่นอื่นจะมีวิธีการแตกต่างกันไป ยกตัวอย่าง ภาษาไทใต้คง (Dehong) ที่พูดกันในบริเวณมณฑลยูนนานของจีน (ปราณี กุลละวณิชย์, 2544) ใช้การเติมคำข้างหน้าหรือข้างหลังในคำใดคำหนึ่ง ในชุดคำพ้องเสียง เช่น [ja: 33] "ยา" กับ [ja: 33] "ยา" (รักษาโรค) คนไทใต้คงได้เติมคำนำหน้าคำว่า "ยา" เป็น [ja: 31 ja: 33] อ่านว่า "หญ้ายา" เพื่อให้มีเสียงต่างจาก คำว่า "ยา" ทั้งสองคำจึงไม่เกิดเป็นคำพ้องเสียง (ปราณี กุลละวณิชย์, 2544, 120)

การที่ภาษานครศรีธรรมราชพบหน่วยเสียงเปิด /j/ ทั้ง 26 เขต ส่วนหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ พบเพียง 22 เขต แสดงให้เห็นว่า ในขณะที่เสียงดั้งเดิม *hŋ *?j *ŋ และ *j พัฒนาไปเป็นหน่วยเสียงเปิด /j/ แต่บางถิ่นเสียงดั้งเดิม *hŋ และ *ŋ ยังรักษาความเป็นนาสิกไว้ได้ (*hŋ > /ŋ/, *ŋ > /ŋ/)

อย่างไรก็ตาม หน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ที่ปรากฏในพื้นที่ 22 เขต พบว่าในแต่ละเขตไม่ได้เป็นหน่วยเสียง /ŋ/ ที่พัฒนามาจากเสียงนาสิกดั้งเดิมทั้งสองเสียงเสมอไป โดยมี 11 เขตเท่านั้นที่เป็นหน่วยเสียง /ŋ/ (<*hŋ หรือ <*ŋ) ส่วนอีก 5 เขตเป็นหน่วยเสียง /ŋ/ (<*hŋ ขณะที่ *ŋ >/ŋ/ ~ /j/) และที่เหลืออีก 6 เขตเป็นหน่วยเสียง /ŋ/ (<*hŋ ในขณะที่ *ŋ > /j/)

ข้อมูลดังกล่าว บ่งบอกว่าหน่วยเสียงพยัญชนะต้นนาสิก /ŋ/ ที่พัฒนามาจาก *hŋ พบในพื้นที่มากกว่าหน่วยเสียง /ŋ/ ที่พัฒนามาจาก *ŋ ข้อมูลนี้กล่าวได้ว่า *hŋ ในภาษานครศรีธรรมราช รักษาเสียงนาสิกได้ยาวนานกว่า *ŋ เมื่อพิจารณาพัฒนาการของเสียง *hŋ และ *ŋ ในงานวิจัยของ บราวน์ (Brown, 1985) พบข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

ภาษาไทยโบราณ	สุโขทัย ค.ศ. 1250	นครศรีฯ ค.ศ. 1450	นครศรีฯ ค.ศ. 1600	นครศรีฯ ค.ศ. 1750	นครศรีฯ ปัจจุบัน
นาสิก ไม่ก้อง	*hŋ	hŋ	ŋ	ŋ	j
นาสิก ก้อง	*ŋ	ŋ	j	j	j

ที่มา : ดัดแปลงจาก บราวน์ (Brown, 1985, 190-203)

จะเห็นได้ว่า เสียงดั้งเดิม *ŋ กลายเสียงไปเป็น /j/ ตั้งแต่ภาษานครศรีธรรมราช ค.ศ. 1450 และในสมัยเดียวกันนี้เสียงดั้งเดิม *hŋ ได้กลายเสียงไปเป็น /ŋ/ และรักษาเสียงนาสิกไว้ได้ยาวนานหลายร้อยปีกระทั่งหลังสมัย ค.ศ. 1750 จึงได้กลายเสียงไปเป็น /j/ แม้ข้อมูลที่ บราวน์ (Brown) สืบสร้างขึ้นมาจะไม่ตรงกับข้อมูลในงานวิจัยนี้ที่ยังพบหน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ ในภาษานครศรีธรรมราชสมัยปัจจุบัน แต่ก็ช่วยสนับสนุนข้อสันนิษฐานข้างต้นที่ว่า เสียงดั้งเดิม *hŋ น่าจะรักษาเสียงนาสิกได้ยาวนานกว่า *ŋ

สาเหตุหนึ่งที่ *hŋ รักษาเสียงนาสิก ได้ยาวนานกว่า *ŋ อาจเพราะลักษณะสัทศาสตร์ ของเสียง *hŋ เกิดจากการควบเสียงกันของ 2 หน่วยเสียงคือ /h/ ควบกับ /ŋ/ ต่างจากเสียง *ŋ ที่ปรากฏแบบเสียงเดี่ยว ผู้วิจัยคิดว่าสัทลักษณะแบบควบกล้ำอาจทำให้ *hŋ มีขั้นตอนการกลายเสียงมากกว่า *ŋ (*hŋ >ŋ >j เทียบกับ *ŋ >j) อย่างไรก็ตามเป็นเพียงข้อสันนิษฐานเท่านั้น จำเป็นต้องพิจารณาลักษณะด้านอื่นประกอบด้วย เช่น ความก้อง ไม่ก้อง และคงต้องเปรียบเทียบกับข้อมูลจากภาษาไทยถิ่นอื่นประกอบ

⁴ บราวน์ (Brown,1985) เชื่อว่า *?j เป็นเสียงดั้งเดิม แล้วเปลี่ยนมาเป็น /?j/ แต่งานวิจัยนี้ยึดตาม หลี่ (Li, 1977) ที่เชื่อว่า *?j เป็นเสียงดั้งเดิม

การที่หน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ (< *hŋ และ < *ŋ) ในภาษานครศรีธรรมราชหลายถิ่นสูญเสียความเป็นนาสิกไปรวมเสียงกับ /j/ และหน่วยเสียง /ŋ/ ในถิ่นเดียวกันบางครั้งก็แปรอิสระกับ /j/ สิ่งเหล่านี้บ่งบอกว่า ในอนาคตหน่วยเสียงต่อเนื่องฐานเพดานแข็งในภาษานครศรีธรรมราชทุกพื้นที่ อาจจะไปรวมกันกลายเป็นเสียงเดี่ยวคือ /j/ เหมือนกับที่เกิดขึ้นในภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 2 และในพื้นที่บางส่วนของภาษานครศรีธรรมราชกลุ่ม 1 (เขต 12 และเขต 17) ปรากฏการณ์ที่หน่วยเสียงนาสิก /ŋ/ กำลังสูญเสียความเป็นนาสิกไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะภาษานครศรีธรรมราชเท่านั้น แต่จากรายงานการวิจัยพบว่ากำลังเกิดขึ้นในภาษาไทยถิ่นอื่นเช่นกัน ยกตัวอย่าง ภาษาลาวพวน หน่วยเสียง /j/ กำลังแปรอิสระกับ /ŋ/ (รัชนี้ เสนีย์ศรีสันต์, 2526, 121) เป็นต้น ในบางภาษาที่ไม่พบหน่วยเสียงนาสิกฐานเพดานแข็งอีกแล้ว เช่น ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาชาน (Shan) (Li, 1977) ภาษาไตคง (Dehong) (ปราณี กุลละวณิชย์, 2544, 116) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทำวิจัยเรื่องรูปเขียน หย เพื่อศึกษาว่าพัฒนาขึ้นใช้ในสมัยใด เพราะไม่พบรูปเขียนนี้ในสมัยสุโขทัย และ หลี่ (Li, 1977) ก็ไม่ได้สืบสร้างเสียง *hj
2. ควรมีการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j/ ที่พัฒนามาจาก *ʔ ในภาษานครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีทดสอบเสียงเชิงกลศาสตร์ เพื่อศึกษาว่าภาษานครศรีธรรมราชปรากฏหน่วยเสียง /ʔj/ ในสัทลักษณะอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

คำนวน นวลสนอง. (2530). ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
จรรยา สมนึก. (2525). ระบบเสียงภาษาล้านน่วยนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธีรพันธ์ ล.ทองคำ. (2521). เสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก สมวงษ์ มะโนมะยา. (2532). ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
นครศรีธรรมราช. วิทยาลัยครู. (2528 ก). พระนิพนธ์โสทร (สำนวนที่ 1). กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และมูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศไทย.
นครศรีธรรมราช. วิทยาลัยครู. (2528 ข). พระนิพนธ์โสทร (สำนวนที่ 4). กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และมูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศไทย.
ปราณี กุลละวณิชย์. (2543). ภาษาไทเหนือ. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
รัชนี้ เสนีย์ศรีสันต์. (2526). การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวน มาบปลาเค้าของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วิเชียร ณ นคร และคณะ. (2521). นครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, อ้างจาก จริยาสมนึก. (2525). ระบบเสียงภาษาล้านน่วยนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วิไลวรรณ ดำรักษ์. (2513). ระบบหน่วยเสียงในภาษาล้านนศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สมวงษ์ มะโนมะยา. (2532). ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
Brown, J. Marvin. (1985). *From Ancient Thai to Modern Dialects and Other Writing on Historical Thai Linguistics*. 2nd Ed. Bangkok: White Lotus.

- Diller, Anthony. (1976). **Toward a Model of Southern Thai Diglossic Speech Variation**. Graduate School of Cornell University.
- Diller, Anthony. n.d. "Tai Scripts and Proto-Tai: The case of Palatal Continuants", **The International Symposium on Language and Linguistics**. 228-247.
- Duangduen Suwatee and Pranee Kullavanijaya. (1976). "A Study of ฮย, ย, หญ, and ญ", **Tai Linguistics in Honor of Fang-Kuei Li**. 214-224. Thomas W.Gething, Jimmy G.Harris, and Pranee Kullavanijaya, Eds. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Gedney, William J. (1972). "A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects" in **Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager**, p.423-437. M. Estellie Smith, Ed. The Hague: Mouton.
- Li, Fang-Kuei. (1977). **A Handbook of Comparative Tai**. Hawaii: University Press of Hawaii.
- _____. (1943). The Hypothesis of a Pre-glottalized Series of Consonants in Primitive Tai. **Bulletin of the Institute of History and Philology, Academia Sinica**. 11, 177-188.

